

зображення поступово стиралися, але все ж вони дійшли до нашого часу та збереглися завдяки традиціям.

Як стверджують факти кожна область, район, та села з покоління в покоління, надавали перевагу окремому орнаменту, та кольору. Завдяки таким факторам можна визначити місце її виготовлення. На протязі багатьох століть вишивка постійно розвивалась, змінювалась, це духовне багатство зберігалась завдяки народним майстрам вишивальниця які зберігали свої традиції до теперішнього часу. Саме завдяки їм вишивка, набула такої популярності в часи ХХІ століття.

Список використаних джерел:

1. Психологічний феномен української вишивки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&1
2. Українська вишиванка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/culture/00083873_0.html

Варивончик А.В.

кандидат мистецтвознавства, доцент;

Мойса М.А.

бакалавр,

Київський університет імені Бориса Грінченка

МИСТЕЦТВОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ТА ПРОБЛЕМИ В ЗОБРАЖЕННІ ЛЮДИНИ

Найдавніші відомості про принципи пропорцій людського тіла були знайдені в гробниці піраміди поблизу Мемфіса (приблизно 3000 р. до н.е.). У Стародавньому Єгипті канон людських пропорцій виглядав як сітка квадратів висотою в 18 одиниць, що дозволяло зображували фігуру людини в повний зріст. Від лінії росту волосся до основи шиї – 2 квадрати, від шиї до колін – 10 квадратів та від колін до стоп ніг – 6 квадратів. Існував ще додатковий дев'ятнадцятий квадрат, який застосовувався для зображення волосся. З часом формуються основні канони зображення людської фігури. Форму голови зображували завжди у профіль, але очі при цьому бачимо в анфас. Верхня частина тіла, плечі і груди найбільш повно сприймаються з фронтальної позиції, оскільки так можливо побачити поєднання рук з корпусом. Але кисті рук і ступні зображують збоку. Завдяки такому зображенню фігури людей в єгипетському мистецтві виглядають пласкими і викривленими. Можливо, більшість художників було просто не здатне до створення складних композицій з людьми в реалістичних позах. Єгиптяни навмисне робили малюнки людей «пласкими». Особливо це помітно на картинах, де присутні тварини [1, с. 88].

Стародавні єгиптяни з їх поклонінням до загробного життя вважали, що душа людини може подорожувати. А оскільки малюнки в основному

виконувалися в гробницях і усипальницях, то вони могли б «оживити» тривимірне живописне зображення померлої людини. Щоб уникнути цього фігури людей малювали плоскими і в профіль. Так людське обличчя виразніше і його простіше зобразити схожим [1, с. 62].

У 432 році до н. е. скульптор Поліклет написав твір про пропорції людського тіла. Для ілюстрації своєї теорії він створив статую «Дорифор», яка служила зразком для малювання, ілюстрацією канонів чоловічої фігури. Іноді цю статую так і називали – «Канон Поліклета», слідом за одноіменним теоретичним трактатом його творця. Поліклет виводив цифровий закон ідеальних пропорцій людини. Ці пропорції перебувають один з одним у цифровому співвідношенні. До того ж, в ньому втілюються теоретичні ідеї про перехресний розподіл напруги в руках і ногах [2; 8].

До IV століття до н. е. грецьке мистецтво досягло високого ступеню розвитку. Художники вже навчилися передавати на площині не тільки тривимірність об'єму, а й перспективу. Більш того, вони розробили теорію перспективи стосовно завдань образотворчого мистецтва. Ця теорія є унікальним явищем суттєво відмінним від сучасної (засновником якої був Ф. Брунеллескі, який поставив на перше місце перспективної побудови три основних елементи зображення: головну точку сходу, лінію горизонту і відстань).

У Стародавньому Римі в основі художньої культури лежить точність, реалістичний підхід, відсутність прагнення ідеалізувати дійсність, яке було властиве мистецтву Стародавніх Греків [5, с. 412].

В епоху середньовіччя досягнення реалістичного мистецтва не були затребувані. Художники не використовували ні принципів побудови зображення на площині, якими користувалися великі майстри Стародавньої Греції, ні досягнень в області методики навчання, за допомогою яких греки виховували рисувальників і живописців. Були знищені теоретичні праці великих митців, а також багато прославлених творів стародавніх майстрів. Один з найвизначніших художників-гуманістів епохи Відродження – Гіберті писав з цього приводу: «Отже, за часів імператора Костянтина і тата Сильвестра взяла верх християнська віра. Язичництво було піддано найбільшим гонінням, всі статуї і картини найвищого благородства і античної досконалості були розбиті і знищені. Так разом зі статуями і картинами загинули свитки і записи, креслення і правила, які давали настанови піднесеному і тонкому мистецтву» [6, с. 342].

Художники перших століть християнства ще користувалися формами греко-римського живопису, а іноді і запозичували сюжети зображень. Але поступово греко-римські форми і технічні прийоми зображення древніх майстрів втрапилися як і традиції в навчанні реалістичного мистецтва [8, с. 35-38].

Епоха Відродження відкриває нову еру в історії розвитку образотворчого мистецтва і в області методів навчання малюванню. В цей час відроджується прагнення до реалістичного мистецтва, до правдивої передачі дійсності. Цей напрямок у мистецтві змусив художників, відмовляючись від церковно-схоластичних уявлень про світ, уважно вивчати природу і досягати її

закономірності. Після майже тисячолітньої перерви знову прокидається інтерес до наукових знань, до розробки проблем мистецтва. Майстри епохи Відродження активно вступають на шлях реалістичного світогляду, прагнуть розкрити закони природи і встановити зв'язок між наукою і мистецтвом. Майстрів епохи Відродження надихали археологічні розкопки, а також відомості істориків про мистецтво Стародавньої Греції [6, с. 31].

Над проблемами малюнка працювали кращі майстри образотворчого мистецтва, наприклад Альберті, Леонардо да Вінчі, Дюрер і багато інших. Вони намагаються відродити античну культуру, збирають і вивчають пам'ятки стародавнього мистецтва.

Перша наукова праця – «Трактат про живопис» – належить Ч. Ченніні. Уже в цьому творі ми знаходимо роздуми про деякі положення малюнка людини, цінність яких полягає у вказівці, що в основу навчання має бути покладено малювання з натури [3, с. 128].

Наступною за часом роботою в області теорії рисунка є «Книга про живопис» Л. да Вінчі. Він мав глибокі і всебічні знання в області образотворчого мистецтва, що зробили його висновки значними і цінними.

Серед художників епохи Відродження, що займалися проблемами навчання, німецькому художнику А. Дюреру належить чільне місце. Його теоретичні праці становлять велику цінність, як в області методики навчання, так і в області постановки проблем мистецтва. Твори А. Дюрера багато в чому сприяли подальшому розвитку методики викладання малювання. Він вважав, що в мистецтві не можна покладатися тільки на почуття і зорове сприйняття, а в основному необхідно спиратися на точні знання; його хвилювали і загальні питання педагогіки, питання навчання і виховання дітей [5, с. 116].

За допомогою науки образотворче мистецтво епохи Відродження досягло найбільшого розквіту. Воно є одним з найцікавіших і найбільш дорогоцінних явищ людської культури. Значення теоретичних праць художників цієї епохи полягає в тому, що вони зуміли дати відповіді на найсерйозніші питання мистецтва. Причому вони не тільки теоретично обґрунтували найбільш актуальні проблеми мистецтва, а й практично довели їх необхідність [4, с. 526].

Підводячи підсумки діяльності художників епохи Відродження, необхідно в першу чергу відзначити ту колосальну роботу, яку вони виконали в області науково-теоретичного обґрунтування мистецтва малювання. Їхні праці в області перспективи допомогли художникам впоратися з важкою проблемою побудови тривимірної форми предметів на площині. Адже до них не було художників, які вміли б будувати перспективні зображення об'ємних предметів. Художники Відродження, по суті справи, стали творцями нової науки. Вони довели правильність і обґрунтували свої положення як теоретично, так і практично.

Список використаних джерел:

1. Гобріх Ернст История искусства [пер. с англ. В. Крючкова] / Эрнст Гомбрех. – Москва, 1998. – 403 с.
2. Міріам В.Б. Первісне і традиційне мистецтво / В.Б. Міріам. – К., 1973. – 64 с.

3. Арган Д. История итальянского искусства [Текст] / Д. Арган. – Москва : Радуга, 2000. – 533 с.
4. Бабажанов А.Х. Портрет – изображение человека // Молодой ученый. – 2012. – № 5. – С. 391–395.
5. Віппер Р.Ю. Історія стародавнього світу / Р.Ю. Віппер. – М., 1994. – 342 с.
6. Рівкін Б.І. Мистецтво античності / Б.І. Рівкін. – 1972. – 149 с.
7. Рівкін Б.І. Мистецтво античності / Б.І. Рівкін. – 1972. – 149 с.
8. Кузьміна М.Т. Історія зарубіжного мистецтва: образотворче мистецтво / М. Кузьміна, М. Мальцева. – 1984. – 183 с.

Варивончик А.В.

кандидат мистецтвознавства, доцент;

Українець Є.С.

бакалавр,

Київський університет імені Бориса Грінченка

УКРАЇНСЬКА ВИШИВАНКА В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

Протягом багатьох років зростає інтерес до культурної спадщини українців. Справжньою скарбницею духовної культури народу є вишивка. Вона має надзвичайно великий художній потенціал і виступає окремим самобутнім твором мистецтва.

Без української вишиванки важко уявити українську культуру, побут і історію.

Велика кількість мистецтвознавців таких, як Т. Кара-Васильєва, Р. Захарчук-Чугай, А. Заволокіна, Г. Пащенко, В. Радкевич, Е. Литвинець, О. Гасюк, М. Степан займались вивченням української народної вишивки, класифікацією орнаментів, візерунків, швів [1].

Історія вишивки на території сучасної України бере початок ще до нашої ери.

Вишиті сорочки здавна носили жінки, чоловіки та діти, також кріпаки та пани, міщани та селяни. Одягали їх не лише на свята а й на кожен день. За вишиванкою можна було визначити статус та походження власника. Найдавнішими матеріалами, з яких українці виготовляли для себе вишиванки, були тканини з овечої вовни, льону та конопель [2].

У наш час, українські вишиті сорочки, як ніколи, мають велику актуальність. Багато українців або навіть іноземці (наприклад, туристи) хотіли б мати модну патріотичну вишиванку, яка вміщувала б у собі поєднання стилю та вікових традицій.

Українська вишиванка на стільки має великий попит, що її часто одягають відомі політичні діячі на важливі заходи, зірки шоу-бізнесу – на червоні доріжки. Вишиванки люблять носити не тільки українські артисти, а й зарубіжні.